

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

112. Hermaphroditus consecratus Episcopus, si postea in eo prævaleat
sexus foemineus, an si consecraret alios Episcopos, valida esset talis
consecratio? Idem est de Episcopo ordinante. Et supponitur, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

Stanislai Kostka Societatis Iesu, nempe sanctos Angelos semel, ac iterum sacram Ecclesiasticam ei ministrasse. Nunquam tamen legimus illum consecrassè, ac proinde, nec Sacramentum effectissè.

8. Id ipsum roboratur egregiè in historia quam refert Baronius tom. 8. anno 650. nempe Sanctum Petrum in Angliâ apparuisse, & Ecclesiam suo nomini dicatam quæ die sequenti consecranda erat consecrassè, & Episcopum admonuisse per internum, ne iterum eam consecraret, sed suppleat, inquit, quod omittimus Domini mei Corporis & Sanguinis sacrosancta mysteria. Itaque Anima sancti Petri, cum ceremonias alias adhibuisset, Sacramentum tamen non confecit.

9. At obstat exemplum sancti Amphiphilij adductum in principio huius Resolutionis ex Nicephoro, qui testatur fuisse consecratum in Episcopum ab Angelo. Verùm Bernal loco citato, putat illam consecrationem non fuisse verè Sacramentum, sed purè intellectuale: Deinde addit Bernal, illam historiam difficilem esse creditu, primò, quia singularissima in Ecclesia, vt patet? secundò, quia citra necessitatem, si enim Episcopi aderant, vel statim adfuturi erant quorum Angeli ordinassent. Tertiò, quia licet reuera ordinassent Angeli, debuissent profectò homines adicere in Ecclesia ceremonias ordinationis accidentales, vt populus cum pro Episcopo haberet, eaque reciperet. Cùmque hoc ibi non asseratur, sed potius negetur, suspecta mihi est huiusmodi narratio. Ita Bernal, cui etiam adde Ioannem Præpositum in tertia parte Diui Thomæ, questione 64. articulo 4. dub. vnicò, numero decimo, vbi docet illam narrationem Nicephori minus solidè intentum probare.

10. Verùm plures Authores videntur supponere, & admittere Nicephori historiam, & consecrationem sancti Amphiphilij factam ab Angelo, vt nouissimè doctus Pater Ioannes Morandus in suo *Saris erudito cursu Theologico tom. 2. tract. 2. de Sacrament. in genere, quest. 17. num. 433*. Gabriel à Sancto Vincentio *tract. de Sacrament. part. 1. disput. 7. questione 2.* Hurtad. *de Sacram. disput. 4. difficult. 3.* Becanus *de Sacram. cap. 5. quest. 2. num. 4.* Sayrus *de Sacram. lib. 2. cap. 3. quest. vnicò. art. 1. propos. 5.* & alij; quos citat, & sequitur Sorianus *de Sacram. tom. 1. lib. 3. cap. 17.* vbi sic ait: [Collige secundò, quod si contingat aliquem hominem ab Angelo in Episcopum ordinari, & ex certa reuelatione constet illum fuisse Angelum bonum, talis ordinatio valet, & vt tota habenda est quemadmodum docent Suarez, Bellarminus, Henriquez, & alij locis citatis, qui ad hoc comprobandum quondam exemplum adducunt à Nicephoro *lib. 11. cap. 20.* relatum, vbi dixit S. Amphiphilium ab Angelis fuisse ordinatum, & consecratum Episcopum, quam consecrationem postmodum ratam habuerunt cæteri illius Prouinciæ Episcopi, quibus credendum est, ex certa reuelatione clarè constasse, quod ille Angelus, cui hoc ministerium diuinitus fuerat assignatum, fuerat Angelus bonus.

11. Vnde supposita tanquam vera dicta historia, dicendum est tunc Angelos consecrassè in Episcopum sanctum Amphiphilium non de lege ordinaria Dei, sed de potentia absoluta, vt posset consecrare alios, si Deus vellet, vide præter Doctores citatos Sapientissimum & Illustrissimum Episcopum Franciscum Araujo in tertia parte Diui Thomæ tom. 1. *in spec. 64. articulo septimo*, & Carolum Malletum in auro *Theologia moralis, tom. 1. malleatione 1. practica 14.*

RESOL. CXII.

Hermaphroditus consecratus Episcopus, si postea in ex præualeat sexus fœmineus, an si consecraret alius Episcopus, valida esset talis consecratio?

Idem est de Episcopo Ordinate.

Et supponitur præualente in Hermaphrodito fœmineo sexu non posse ordinari, posse tamen præualente virili sexu.

Et inferitur eque vtrumque sexum participantem, non posse in aliqua determinata Religione solemnem professionem emittere.

Et quid est agendum, si prædictus Hermaphroditus, præualente sexu virili, contrahat matrimonium, vel Ordines sacros recipiat, si postea fœmineo sexu præualeat?

Et an Ordinari possit fœmina, si erumperet in virum? Et si anima Sacerdotis defuncti, subente Domino, resurgeret in corpore fœmineo, an esset capax iudicinis Sacerdotalis. Ex part. 12. tract. 1. Resol. 112.

§. 1. **C** Alus est curiosus, vt suppono, præualente in Hermaphrodito fœmineo sexu non posse validè ordinari, quia vt fœmina est habendus *l. queritur 10. ff. de statu hominum*, sed fœmina est incapax ordinis. Idem dic, si æque vtrumque sexum participaret: quia quamuis ex ea parte quia vir est validè ordinari; tamen, quia æquè est fœmina, absolute incapax Ordinis dici debet: nam in co casu Sacramentum Ordinis suspensum maneret, nec characterem imprimeret. Syluester *verb. Hermaphroditus, Nauarr. consil. 8. de arate & qualitate ordinandi, Auila de censuris, part. 7. disput. 3. dub. 5.* Quod si sexus virilis præualeat, tunc posset validè ordinari; quia vt vir est censendus dicta *l. queritur, ff. de statu hominum*, opus tamen esset tunc Pontificis dispensatione cum Hermaphrodito sit irregularis. Nauarr. *in manual. cap. 27. num. 203.* Toler. *lib. 1. cap. 25. num. 4.* Sayrus *lib. 6. de censur. cap. 8. num. 25.* Suarez *de censur. disput. 5. sect. 3.* Valquez tom. 3. in 3. parte *disput. 245. cap. 2. num. 3.* Molfesius in *summo, tract. 2. cap. 1. num. 48.* Quamuis nec certum sit eum esse irregularem, quia nullus est textus hoc prohibens, & si res esset occulta cessante scandalo, & monstruositate corporis præualentisque sexu virili posset etiam licitè ordinari, licet tutius esset à Papa dispensationem petere.

2. His suppositis ad casum propositum loquens suppono de Sacerdote consecrante, & idem dicendum est de Episcopo ordinante, affirmatiuè respondet Dicastillus *de Sacram. tom. 1. tract. 6. disput. 1. dub. 20. num. 295.* vbi sic ait: [Maior difficultas est, an qui prius validè ordinatus fuit præualente virili sexu; postea decursu temporis (quod non videtur impossibile) præualente fœmineo maneat, non solum irregularis, vt licitè non possit in suo ordine ministrare, sed etiam, vt nec validè, v.g. si fiat ille talis prius Sacerdos, & postea decursu temporis præualeat fœmineus sexus, dubitari potest, an de facto proferat verba consecrationis pannis, & vini supra debitam materiam, validè consecret? Res non videtur omnino clara, vt sequentes rationes dubitandi ostendent.

3. Pro parte enim affirmatiua facit, quod character sacerdotalis impressus est in anima, eaque potestas collata, ac proinde quantumuis sexus mutetur, non deletur ille character sacerdotalis: Ergo non est caput vnde affirmemus illam potestatem non perferuere, & consecrationem non esse validam.

4. Pro parte verò negatiua videtur facere, si non institutio

institutio ipsa Sacramenti, (quæ in fieri consistit, & quando Sacramentum fiebat, subiectum erat capax) saltem institutio gradus sacerdotalis, quæ virum requirit, vt talem gradum habeat, nec enim Christus instituit Presbyteras, sed Presbyteros. Vnde fit actionem illam consecrandi non habere effectum, quia actio consecrandi debet fieri à Presbytero, & illa cum sit simpliciter femina, non est Presbyter.

5. Confirmatur à simili; nam probabile est non valere Sacramentum administratum ab homine non viatore, solum, quia Sacramenta instituta sunt fieri à Ministris viatoribus, vt latè contendit Coninch. ubi citatus, qui vult neminem, v. g. damnatum, etiam (non tamen ad statum viatoris) redire ad corpus suum, non consecraturum, & tamen non minus verum est, aut certum, quod Christus promouere sacerdotali, & consecranda Eucharistia elegerit solum viros, & non feminas, quàm, quod elegerit viatores, & non eos, qui iam sunt extra viam: ergo, sicut quamuis characterem Sacerdotalem haberet vir non iam viator, non consecraret iuxta illam opinionem; ita neque femina, quantumvis eo tempore, quo erat in prævalente sexu virili, acceperit indelebilem characterem in anima.

6. Probabiliorem nihilominus puto partem affirmatiuam. Nam licet ad primo conferendam potestatem sacerdotalem, & characterem requiratur sexus virilis saltem prævalens; tamen ad retinendum characterem semel in anima impressum, non videtur requiri, neque ad retinendam potestatem. Imò à paritate non viatoris possumus argumentum sumere, sicut enim non viator retinet suum characterem, & potestatem, quam acceperat dum viator esset, eamque non amittit, quia acceperat in tempore, quo erat capax accipiendi; ita similiter in Hermaphrodito philosophandum est maxime, cum, & in citato loco tanquam probabiliorem sententiam D. Thomam, & Suarezium sequuti dixerimus contra Coninch. hominem non viatorem posse ministrare Sacramentum. Hæcque Dicastillus, cui adde doctum Fratrem Leandrum tom. 2. tract. 6. diff. 6. quæst. 7.

7. Verum his non obstantibus ego puto in tali casu Hermaphroditum Sacerdotalem, nec valide consecraturum, & Episcopum factum neque valide conferre Ordines, nec alios Episcopos valide consecraturum, & hanc sententiam tenet Eminentissimus Dominus meus Cardinalis de Lugo in respons. lib. 1. dub. 51. num. 4. sic asserens: [Consequenter in questione propolita dicendum videtur, Hermaphroditum illum valide antea ordinatum, quando virilis sexus in eo prævalerat, prævalente postea sexu femineo, retinere quidem illum characterem Sacerdotalem animæ impressum; non tamen posse valide consecraturum, vel absoluerum. Et quidem quod character adhuc remaneat, probari facile potest, quia cum hic non sit qualitas materialis: sed spiritualis animæ impressa; & suapte natura indelebilis, vt suppono ex tractatu de Sacramentis in genere, manente eadem prorsus anima in illo composito non deberet deleri character sacerdotalis, sicut nec deleri character Baptismi, vel Confirmationis, quod à fortiori explicari potest postea alio casu, naturaliter quidem impossibili, non tamen supernaturaliter, & miraculose, si Deus, v. g. animam viri Christiani, & Sacerdotis transferret in corpus femineæ, & anima Sacerdotis esset quidem femina cum corpus esset femineum, anima tamen retineret gratiam, & characterem Baptismi accepti in corpore priori, & characterem etiam Sacerdotalem; sed non posset femina illa consecraturum, cum femina sit incapax eiusmodi functionis, imò nec in rigore femina illa esset baptizata, cum eius corpus

nunquam fuisset ablutum aqua Baptismi; sed deberet denuo baptizari; sicuti contra compositum alterum resurgens ex corpore Sacerdotis, & anima femineæ infidelis, licet esset vir, non tamen esset Sacerdos, nec baptizatus, cum anima neutrum characterem haberet. Nec obstat ex characteris impressione argui tria illa Sacramenta, quæ illum imprimis non posse reiterari; nam fatemur id de facto bene probari, & in ordine ad idem subiectum. Nunc autem loquitur ex Hypothesi impossibili in qua baptizatus non esset reiterandus in eodem, sed in diuerso composito humano; vnde nec illa est proprie reiteratio baptisimi; cum ille homo nunquam fuisset baptizatus. Vides ergo in hoc casu non sufficere characterem Sacerdotalem in anima impressum, & perseverantem ad hoc, vt compositum illud esset Sacerdos, vel posset valide celebrare propter impedimentum proueniens ex incapacitate sexus feminei. Similiter ergo in casu nostro licet anima Hermaphroditi retineret characterem Sacerdotalem, non tamen posset pro eo statim valide Sacerdotij actus exercere propter impedimentum proueniens ex femineo sexu prævalente iam in illo composito; eadem enim videtur esse ratio quoad hoc in vtroque casu.

8. Neque obstat manere characterem, qui est signum potestatis Sacerdotalis, nam etiam in anima separata manet idem character, qui quidem in statu illo adhuc est signum potestatis, non tamen potestatis exercendæ in illo statu, sed potestatis acceptæ ad actus exercendos in illo corpore in quo erat anima quando accepit illam potestatem. Si ergo in casu nostro maneret adhuc in anima Hermaphroditi character Sacerdotalis, qui esset signum potestatis acceptæ ad actus Sacerdotales valide exercendos in corpore, & sexu illo, quem habebat homo quando potestatem accepit, non in alio corpore vel sexu diuerso. & hæc omnia docet Lugo vbi supra; Dicendum est itaque puto in casu nostro Episcopum non solum in Missa minime consecraturum sacram Hostiam, & Sanguinem sed etiam nec valide, neque ministrare consecrationem Episcopalem, ex his inferitur Hermaphroditum æque vtrumque sexum participantem, non posse in aliqua determinata Religione solemnem professionem emittere: quia, si profiteatur in virorum Monasterio, professio eius non est valida, quia æque est femina, ac vir: si autem in Monialium Monasterio, professio eius non tenet quia æque est vir, ac femina, magnamque scandali occasionem, & libidinis ansam in vtroque loco præberet. Itaque, sicut tunc est incapax ordinis, ita est incapax professionis, vt rectè docuit Henriquez lib. 1. 4. de irregular. cap. 18. num. 6. & Navarr. vbi supra; secus autem est dicendum si prævalente sexu viri in Monasterio virorum profiteretur, vel prævalente sexu femineo in Monasterio Monialium solemniter voueret, tunc enim professio valida esset. Idem dicendum est de Hermaphrodito, qui matrimonio iungi voluisset, eademque regula est vtendum cum eadem prorsus ratio militet, vnde Hermaphroditus æque vtrumque sexum participans matrimonij incapax videtur, nisi prius cautionem det sub iuramento se determinato sexu semper vsurum.

9. Sed quid dicendum si postea in Hermaphrodito sexus femineus præualeat an matrimonium sit dissoluedum & affirmatiue respondet Cardinalis Lugo loc. citato, num. 5. sic enim asserit. [Si Hermaphroditus in quo prævalerat sexus virilis, matrimonium contraxisset cum femina, & postea per possibile vel impossibile inciperet in eo prævalere sexus femineus, in quo statu non potuisset denuo matrimonium cum femina contrahere consequenter dicendum, quod

matrimonium dissolueretur, quia sicut non potuisset incipere, ita nec posset consistere verum matrimonium inter duas feminas, qui casus facilis posset contingere, si Hermaphroditus, in quo praeualerat sexus foemineus, contraxisset matrimonium cum viro, & postea inciperet in ipsa praeualere sexus virilis: tunc enim proculdubio dissolueretur prius matrimonium, eo quod non posset iam verum matrimonium consistere inter duos viros, quem casum fuit apud Thomam Sanchez praetermissum fuisse in magno illo suo opere de matrimonio, ego saltem id inuenire non potui, ubi de impedimentis agit, & ubi agit de matrimonij insolubilitate, ad quem locum pertinet haec exceptio singularis continens casum, quo matrimonium ratum, & consummatum dissoluitur, etiam quoad vinculum & id obiter pro comperto supposuit Basilius Poneus *lib. 7. de matrimonio cap. 57. num. 2.* Quare consequenter etiam dicendum esset, si post dissolutum hac occasione matrimonium; Hermaphroditus, vel foemina illa, quae transferat in virum rediret per possibile, vel impossibile ad sexum foemineum, non ideo debere conualescere prius matrimonium, quod cum iam fuisset omnino dissolutum non posset stare, nisi denuo celebraretur, & saepe contingeret, quod prior maritus cum alia iam contraxisset, quod secundum matrimonium cum validum fuisset, & consummatum non posset dissolui per reditum prioris vxoris ad sexum foemineum, vt constat.] Haec omnia Lugo.

Sup. hoc in tom. 5. tr. 5. Ref. 61. 9. Hoc supposito & seq. & lege etiam eius §. 1. & in tom. 7. tr. 1. Ref. 341. si gnater prope finem; & vers. Huc pertinet. Verum cognito sexu virili talis ordinatio, si non licita, saltem valida foret, cum iste verè esset vir, & consequenter capax Ordinis. Sed circa superiores difficultates, & alias vide Gibalinum *de irregularitate, cap. 3. q. 2. conselt. 6. n. 19.* Martinum Perez *de Matrimonio, disp. 7. sect. 24. & 15.* & alios penes ipsos.

RESOL. CXIII.

Quare Episcopus consecrandus ducitur vestitus veste candida, & in habitu Sacerdotali?

Ac de eius presentatione, postulatione, & interrogationibus agitur. Ex part. 12. tractat. 1. Resolutione 113.

§. 1. **E**T tandem pro coronide huius Tractatus deueniendum est ad mysticas interpretationes omnium, quae obseruantur ab Episcopis in ministranda Consecratione noui Episcopi; de quibus tractat ex Neotericis Augustin. Barbof. *de potestate Episcopi, part. 1. tit. 1. cap. 5. per tot.* sed pareant manes amicissimi heu quondam viri nam posset accusari de crimine Plagario; nam omnia quae de mystica interpretatione praedictorum Rituum obseruat, fuerunt ab ipso desumpta, tacito tamen eius nomine, à sapientissimo Stanislao Socoloquio Canonico Cracouensi, & Concionatore Regio, in *Epithalamio de Consecratione Episcoporum, siue Oratione quarta impressa in suis operibus Cracouiae, anno 1561. a fol. 411. vsque ad fol. 484.*

2. Itaque ego his quae ab ipso desumptam, addo

authoritatem Neotericorum post ipsum scribentium; vnde ad dubium praesentis Resolutionis sic ipse respondet.

[Ducitur igitur ad suum sponsorem nouus sponsus, ducitur in vestitu candido propter designationem illius candoris, & nuptialis vestis sine qua qui ingressus nuptias fuerat, in tenebras exteriores eiectus est Nemo enim magno & Deo, & Sacrificio, & Pontificatu; dicit Gregorius dignus est nisi quis prius se ipsum Deo Hostiam viuenter, & sanctam exhibuerit, rationabilemque cultum gratum, atque acceptum ostenderit, Deoque Sacrificium laudis spiritu inquit afflicto, atque contritum obtulerit. Vellis ergo candida, innocenciam, vel anima indicat; ducitur autem in vestitu Presbyterali, atque Sacerdotali. Neque enim in primaeva illa Ecclesia licuit quaequam Episcopum creati, qui non prius per omnes Ecclesiasticos gradus transierit, qui non per multos annos functiones omnium Ordinum exercuerit. Vnde illa laus Cornelij apud beatissimum Martyrem, & Pontificem Cyprianum non iste, inquit, ad Episcopatum subroptu peruenit, sed per omnia Ecclesiastica officia promotus, & in diuinis administrationibus Dominum largi promeritus, ad Sacerdotij sublime fastigium, cunctis religionis gradibus ascendit; nec, vt quidam, vim fecit, vt Episcopus fieret, sed ipse vim passus est, vt Episcopatum coactus exciperet. Eodem modo Gregorius laudat Athanasium, laudat Basilium, & adfert hac de re suum iudicium: Nauticum legem praecalam censeo, quae gubernatori primum remos committit, deinde ad proram collocat, sicque prioribus muneribus commissis; tandem cum post diuturnam maris verberationem, ac ventorum gubernationem ad gubernacula constituit. Eadem rei militaris est ratio: Miles primò, deinde Centurio, tum Imperator hic optimus ordo est, iisque qui sub sunt in primis conuectibilis. Sed & ipse Paforum Iesus Christus, per omnia primum tentatus est pro similitudine absque peccato, priusquam Pontifex factus est, vt possit compati infirmitatibus multorum. Sic pertractus, sic yestitus, sicutur Principi Hierarchiae, magni, & Sacrosancti Tabernaculi admittit, nouus sponsus; postulat. Postulari enim debet Episcopus, non postulare. De Dei enim, & Christi eius iudicio, dicit Cyprianus de Clericorum omnium testimonio, de plebis, quae adest, suffragio, & de Sacerdotum antiquorum, & bonorum virorum collegio, loco, & gradu Cathedrae Sacerdotalis vacante, Dei voluntate, atque omnium consensione, creati & consecrari debet Episcopus, postulat dicunt sacri pronab, Reuerendissime Antistes, sacra mater Ecclesia, vt hunc praesentem Presbyterum ad onus Episcopatus subleuetis. Faciunt autem id, vt doceant neque Reges, neque Principes, neque Plebem aut Ciuitatis Magistratum, sed Hierarchicam ordinationem atque benedictionem Episcopum constituere illorum testimonium tantum, huius authoritatem esse. Interrogatur postea: Num ea quae in diuina Scriptura legit, & intelligit; plebem cui praefendus est, & verbis & exemplis docere velit. Num traditiones orthodoxorum Patrum, ac decreta Sanctae, & Apostolicae Ecclesiae & ipse seruare, alios studiosè docere propositum habeat? Num ipse superiori potestati Beati Petri eiusque successorum, penes quos, Summam regiminis sui primus, & Summus Pontifex reliquit Iesus Christus per fidem, subiectionem & obedientiam, secundum Canonum authoritatem, & more, & lege veteri sese subiiciat? Num mores ab omni malo temperare, quantum poterit, Domino adiuuante, ad omne bonum commutare: castitatem & sobrietatem, cum Dei, auxilio custodire, & docere: diuinis negotiis